

MOCIÓ PER A UN DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL SOSTENIBLE, INTEGRAL I INTEGRADOR “per a un medi rural i pesquer vius i actius” (Declaració de la Seu II)

L'any 2017, els Grups d'Acció Local de Catalunya vàrem promoure una primera Moció intentant posar l'accent i posant el focus sobre les necessitats dels territoris rurals de Catalunya. **Davant el primer redactat incomplet i focalitzat a defensar el programa Leader a Catalunya, l'assemblea d'ARCA del desembre del 2018 a la Seu d'Urgell, va aprovar una nova Moció que complementava l'anterior, la declaració de la Seu, basada en deu punts clau-reptes per als territoris rurals i pesquers de Catalunya.**

Després de tot l'esdevingut aquest últims dos anys, i davant els moments de canvi que es plantegen aquests mesos i anys vinents (pandèmia del COVID-19 i situació socioeconòmica que se'n deriva, escenari d'eleccions autonòmiques futures, plantejament del nou període de programació Europea i estructuració d'un Marc Estratègic Estatal obligat de les polítiques de Desenvolupament Rural...), es proposa a l'assemblea d'ARCA, **l'actualització del document esmentat, perquè segueixi essent la base de treball i referència on quedin palesos els principals reptes i àmbits de transició sobre els quals ens comprometem a treballar ARCA, les seves entitats sòcies i s'hi puguin adherir totes aquelles entitats, administracions i ens compromesos per als nostres territoris rurals i pesquers.**

Els **Grups d'Acció Local (GAL) de Catalunya, l'Associació GALP Costa Brava, i per extensió tots els agents socioeconòmics que s'hi vulguin sumar i que actuen en els nostres territoris rurals i pesquers (siguin públics i/o privats)**, volem tirar endavant una campanya de sensibilització a les institucions, organismes, grups polítics, empreses i persones sobre la importància de la concertació territorial, la planificació conjunta i de **l'enfocament integrador que haurien de tenir les polítiques en els nostres territoris rurals i pesquers, alhora que reivindicar una AGENDA RURAL PER CATALUNYA.** Posant de relleu els valors intrínsecs dels mons rural i pesquer, les dinàmiques que s'hi donen, les oportunitats i les amenaces, així com aquells elements imprescindibles davant qualsevol nou marc legal que es vulgui plantejar -sigui sobre les activitats que s'hi desenvolupen o sigui sobre la distribució de fons pel reequilibri territorial i sectorial del nostre país i per l'enfortiment de la pagesia i el sector pesquer-.

Campanya que ha de servir, alhora, per posar en valor el Programa Leader com a l'únic que destina fons exclusivament a Territoris Rurals i Pesquers, amb visió de potenciar dinàmiques de cooperació/concertació entre els agents dels nostres territoris amb la intenció d'enfortir la diversificació econòmica, la innovació territorial, la millora dels serveis i la qualitat de vida d'aquests **(condicions indispensables pel reequilibri territorial de país)** amb format plurianual.

Sense un medi rural i pesquer viu, no hi ha desenvolupament sostenible.

Els territoris rurals i pesquers de Catalunya necessiten dinàmiques actives de diversificació que complementin i completin la tasca agrària i pesquera que els identifica. Sense pagesia ni sector pesquer no hi ha espais rurals ni pesquers actius i sense activitat en els espais rurals i pesquers no hi ha sector primari. Les societats postindustrials s'identifiquen per donar un suport integral a la tasca agrària i pesquera des d'una visió territorial que generi valor afegit i que treballi per la viabilitat econòmica, social i ambiental de les empreses de tots els sectors d'activitat. El desenvolupament sostenible, integral i integrador esdevé una realitat quan tots els actors concerten una estratègia basada en les persones i el territori. El cor del nostre món rural i litoral són les petites i mitjanes empreses que treballen en xarxa per enfortir el seu capital, tant social com econòmic. Per tant, el suport al món rural i pesquer s'ha de fer des d'una òptica transversal en què tots els agents hi participin.

La pagesia i la pesca són imprescindibles per a la salut dels espais rurals i litorals, com també ho són totes les persones i empreses que viuen i treballen en aquests espais. Catalunya ha d'esdevenir un país d'oportunitats en qualsevol dels seus racons i sectors d'activitat, i malauradament, el món rural i pesquer són encara avui uns espais que necessiten polítiques específiques de suport, acompanyament i dinamització.

Per tot això, tenim la intenció de **vetllar i reivindicar la integralitat que ha de tenir l'acció del govern en matèria de Desenvolupament Rural emmarcat en el PDR 2014-2020, el Desenvolupament Local Participatiu en Pesca i Aqüicultura a Catalunya 2014-2020 i en el plantejament del nou període de programació Europeu (2021-2027), tot plegat en el marc de l'Aliança 2030 dels quals en som entitat promotora**, i que és tasca transversal dels diferents departaments i nivells de la nostra administració pública (Generalitat, Diputacions, Consells Comarcals, Administracions Locals...). Així doncs, volem deixar palesa la necessitat, voluntat i persistència en:

- **PRIMER.** Reivindicar el Programa Leader com l'únic existent a Catalunya **que suposa un contracte-programa plurianual que promou la concertació público-privada** i que permet recolzar, de forma directa i des del mateix territori el seu teixit econòmic. La feina que fa donant suport al món agrari, en la seva transformació i posada en valor de la producció, a la diversificació econòmica i a la millora dels serveis a les persones. Proposem continuar treballant, davant el futur període 2021-2027, per fer realitat l'accés dels Grups d'Acció Local a l'interfons i continuar la feina feta fins ara per a la innovació territorial, l'activitat econòmica i la millora de la qualitat de vida del medi rural i pesquer.
- **SEGON.** Manifestar la **preocupació dels territoris rurals per la dinàmica poblacional** d'aquests i determinar la importància de projectes, com l'**ODISSEU**, que treballin pel retorn dels Joves i l'aposta de les nostres institucions per revertir les tendències poblacionals negatives, lluitar contra el despoblament d'algunes comarques catalanes i reivindicar la importància i rellevància de la dona rural, promovent la igualtat de gènere. Demanar que des de la Comissió Interdepartamental per al Despoblament i el

mateix govern de Catalunya es plantegin projectes territorialitzats, amb un enfoc interdisciplinari i coordinat entre les diferents escales de l'organització administrativa (Departaments, Diputacions, Consells Comarcals, Municipis, GALs...) que persegueixin l'objectiu de frenar les dinàmiques de pèrdua de població i la recuperació dels petits municipis dels nostres territoris rurals.

- **TERCER.** Assumir el **compromís de promoure el suport al nostre entramat socioeconòmic, en especial a l'emprenedoria, les PIMEs i microempreses rurals, pesqueres i l'economia cooperativa** com a elements clau per a l'arrelament de les persones al territori.
- **QUART. Caminar cap a la sobirania alimentària del país i dels territoris.** En aquest sentit reivindicar, com element central i bàsic, el nostre sector primari. La Llei d'Espais Agraris de Catalunya i el Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya haurien de facilitar la preservació dels espais productors d'aliments, permetent fixar més població al territori, fent viable les explotacions agroramaderes que s'hi puguin desenvolupar. Tant l'accés a la terra, com el relleu generacional de les explotacions agrícoles i pesqueres són dos reptes clau a afrontar immediatament. **Manifestem la importància de mecanismes de contractació i formació** que facilitin el relleu generacional del sector agrari i pesquer, així com el suport a les empreses agràries i pesqueres per facilitar la seva continuïtat. En aquest sentit, proposem l'avanç, estructuració i definició de **nous dispositius per facilitar el relleu rural com poden ser els espais test, el tiquet rural i la reempresa pagesa i pesquera**, entre d'altres...
- **CINQUÈ.** Demanem **que el govern vetlli per l'entesa entre els diferents nivells d'administració, institucions i actors per a un bon desplegament de polítiques de protecció del medi i la custòdia del territori** en el medi rural i marítim que permeti el **manteniment de les activitats tradicionals i la nova emprenedoria**. En aquest sentit, demanem una especial cura, atenció i participació en el desplegament de la recentment aprovada Agència de la Natura de Catalunya. Hi reivindicuem, tal i com vàrem fer esment en el posicionament d'ARCA, una presència i pes específic pel i del territori, tant en la governança, com en el procés de redacció dels seus estatuts i plantejament organitzatiu.
- **SISÈ.** Demanem un **calendari pel 2n nivell de desplegament de la fibra òptica als nostres territoris**, que arribi a totes les poblacions, com a element de vertebració dels mateixos i d'oportunitat bàsica pel seu desenvolupament. Alhora que exigim la **resolució d'una vegada per totes dels problemes de cobertura mòbil** que encara tenen algunes zones del nostre territori. Més enllà de la infraestructura, es demana la promoció activa de polítiques que donin suport a la transferència tecnològica real i efectiva.
- **SETÈ.** Reivindicuem un **marc regulador i normatiu clar davant el futur desplegament del pacte de transició energètica** que faciliti la generació d'economia endògena als nostres territoris. Alhora que permeti la compensació de les externalitats negatives dels impactes ambientals, que remuneri la solidaritat territorial davant noves infraestructures, promovent com a prioritària la generació distribuïda i les SmartGrids

com a model menys impactant i intel·ligent. Demanem especial cura per a la preservació dels espais agraris, garantint un compromís ferm entre la facilitació d'una transició energètica participada i descentralitzada i el manteniment dels sòls d'alt valor agronòmic, claus i necessaris per a la producció d'aliments, la lluita contra el despoblament rural i per la sobirania alimentària de Catalunya.

- **VUTIÈ.** Sol·licitar **l'alineament de fons sectorials, més enllà del PDR i/o el que estableix el Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES) per a les comarques de muntanya**, per una estratègia única, integral i integradora al món rural. Destacant el format plurianual i treballant amb la concertació amb els ens existents (GAL, consorcis/agències de desenvolupament econòmic i Consells Comarcals).
- **NOVÈ.** **Reivindiquem unes infraestructures viàries de qualitat** que garanteixin una bona connectivitat per carretera i camins rurals. Els desplaçaments formen part del dia a dia de les persones que viuen al món rural -des dels desplaçaments diaris per anar a la feina, a altres per accedir a serveis d'oci, sanitat, etc., que no es troben al propi municipi-. Per tant, és clau poder disposar d'una bona xarxa de comunicacions. En aquest sentit, cal un diàleg constant entre administracions i actors del territori per a detectar aquelles infraestructures més rellevants per a les necessitats de la població, sense oblidar el manteniment de les ja existents. Així mateix, cal **redefinir i potenciar el model de transport públic i adaptar-lo a les necessitats actuals de les persones que viuen en territoris de molt baixa densitat poblacional**.
- **DESÈ.** **Manifestem la preocupació dels territoris rurals per la falta/disminució de serveis bàsics d'atenció a les persones**, en concret aquells que donen suport a col·lectius especialment rellevants en zones rurals com és el de la tercera edat. Un cas paradigmàtic es troba en la cada vegada més freqüent falta d'atenció mèdica en municipis petits, obligant als pacients a desplaçar-se a altres municipis propers, amb totes les conseqüències que suposa aquest fet. Demanem el manteniment i la reobertura dels Centres d'Atenció Primària tan aviat com la situació de pandèmia ho permeti.
- **ONZÈ.** Manifestem la importància **d'establir línies de reconexió entre el món urbà, litoral i rural**, on es respecti les dinàmiques i pràctiques tradicionals del món rural i litoral i les activitats que s'hi desenvolupen. Cal promoure l'entesa del món rural, litoral i urbà en un engranatge forçat per la realitat, interdependent, harmònic i no com una relació de vassallatge i/o d'espoli silent (generador mutu d'externalitats negatives i de conflictes constants). Proposem explorar la possibilitat d'establir convenis de reciprocitat urbà-litoral-rural per tot allò referent a la qualitat dels serveis ecosistèmics (aigua, aire, salut), serveis energètics i opcions d'oci, com d'altra banda estan explorant altres territoris europeus."
- **DOTZÈ.** Demanem al govern de Catalunya, la redacció i implantació d'una **Agenda Rural Catalana** que, a imatge del procés endegat a països veïns com França, que es treballi des de i amb el territori i impregni el plantejament de govern i esdevenir del país.

La Seu d'Urgell, 19 de desembre de 2018

Solsona, 30 de juliol de 2020

Per tot el que s'ha exposat, l'entitat/institució _____ aprova:

- 1- Donar suport a la moció "PER A UN DESENVOLUPAMENT RURAL SOSTENIBLE, INTEGRAL I INTEGRADOR. Per a un medi rural i pesquer viu i actiu (Declaració de la Seu)".
- 2- Notificar l'aprovació d'aquesta moció a:
 - Molt Honorable Sr. C Quim Torra i Pla
President de la Generalitat de Catalunya
C/ Plaça de Sant Jaume, 4
08002- Barcelona
 - Hble. Sra. Teresa Jordà i Roura
Consellera d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació
C/ Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614
08007- Barcelona
 - Sra. Roser Bombardó
Presidenta de l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya
C/ Pujada del seminari, s/n
25280- Solsona
administracio@arca-dr.cat

Data, Signatura